

Zuzana Candigliota, advokátka

vedená v seznamu advokátů České advokátní komory pod ev. číslem: 16127

Kancelář Burešova 6, 602 00 Brno, Česká republika | IČ 03746933 | číslo účtu 2200755319/2010

Tel. +420 607 005 043 | E-mail candigliota@gmail.com | Datová schránka by2wpca

Obvodní soud pro Prahu 2

Francouzská 19

120 00 Praha 2

V Brně dne 18. 1. 2017

Žalobce: ██████████, nar. ██████████
bytem ██████████

Zastoupen: Zuzanou Candigliota, advokátkou
se sídlem ul. Burešova č. 6, 602 000 Brno

Žalovaná: Česká republika, Ministerstvo spravedlnosti ČR, Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

**Žaloba na náhradu imateriální újmy způsobené nesprávným
úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb.**

Přílohy:

- 1) Plná moc
- 2) Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 o zahájení řízení o vyslovení přípustnosti převzetí a dalšího držení v ústavu zdravotní péče ze dne 16. 2. 2016 spis. zn. 19 L 435/2016
- 3) Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 o vyslovení přípustnosti převzetí žalobce do ústavu zdravotní péče ze dne 19. 2. 2016 spis. zn. 19 L 435/2016
- 4) Oznámení psychiatrické kliniky o převzetí žalobce bez jeho souhlasu ze dne 29. 2. 2016
- 5) Dopis Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 1. 3. 2016
- 6) Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 o zastavení řízení ze dne 2. 3. 2016, spis. zn. 19 L 435/2016
- 7) Propouštěcí zpráva psychiatrické kliniky ze dne 23. 5. 2016

DATOVOU SCHRÁNKOU

I. Skutkový stav

[1] Dne 16. 2. 2016 byl žalobce bez svého souhlasu umístěn do Psychiatrické nemocnice Bohnice, Ústavní 91, 181 02 Praha 8 (dále jen „psychiatrická nemocnice“). Na základě informace o nedobrovolném přijetí zahájil Obvodní soud pro Prahu 8 dne 16. 2. 2016 řízení o přípustnosti převzetí a dalšího držení v ústavu zdravotní péče (Příloha č. 2).

[2] Dne 19. 2. 2016 Obvodní soud pro Prahu 8 vydal usnesení spis. zn. 19 L 435/2016, podle kterého došlo k převzetí žalobce do ústavu zdravotní péče ze zákonných důvodů (Příloha č. 3).

[3] Proti výše zmíněnému usnesení podal dne 29. 2. 2016 žalobce prostřednictvím svého zástupce odvolání.

[4] Dne 29. 2. 2016 byl žalobce na žádost své rodiny převezen na Psychiatrickou kliniku 1. LF UK a VFN, Ke Karlovu 11, 128 01 Praha 2 (dále jen „psychiatrická klinika“). Protože však nadále se svou hospitalizací nesoúhlasil a odmítl podepsat informovaný souhlas, oznámila psychiatrická klinika v tentýž den tuto informaci Obvodnímu soudu pro Prahu 2 (Příloha č. 4).

[5] Dne 1. 3. 2016 reagoval Obvodní soud pro Prahu 2 dopisem na výše uvedenou informaci tak, že je již zahájeno řízení u Obvodního soudu pro Prahu 8 a nové řízení zahajovat nebude (Příloha č. 5). **Tento dokument nebyl žalobci doručen.**

[6] Dne 2. 3. 2016 vydal Obvodní soud pro Prahu 8 usnesení, spis. zn. 19 L 435/2016, kterým zastavil řízení o vyslovení přípustnosti dalšího držení v ústavu zdravotní péče, z důvodu, že byl žalobce údajně propuštěn z psychiatrické nemocnice dne 29. 2. 2016 (Příloha č. 6).

[7] Dne 23. 5. 2016 byl žalobce z psychiatrické kliniky propuštěn (Příloha č. 7).

[8] Dne 19. 7. 2016 uplatnil žalobce u žalované nárok na náhradu imateriální újmy z důvodu, že byl minimálně po dobu od 2. 3. 2016 do 23. 5. 2016 zbaven osobní svobody v rozporu se zákonem, do dnešního dne se však žalovaná k nároku nevyjádřila.

II. Právní úprava

[9] Podle § 66 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „zžř“) je v řízení o vyslovení přípustnosti převzetí a dalšího držení v ústavu zdravotní péče místně příslušný soud, v jehož obvodu je zdravotní ústav, ve kterém je člověk umístěn. Dále podle § 76 zžř, soud zahájí řízení o vyslovení přípustnosti převzetí a dalším držení ve zdravotním ústavu, ledaže převzetí a držení nařídil soud v jiném řízení. Podle zákonné úpravy je tedy povinností soudu zahájit řízení, a to ihned potom, co mu je doručeno oznámení o převzetí člověka bez souhlasu, nebo kdykoliv, kdy se dozví, že je člověk proti své vůli hospitalizován.

[10] Podle § 3 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím (dále jen „zos“), stát odpovídá za škodu, kterou způsobily státní orgány, právnické a fyzické osoby při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem nebo na základě zákona, (dále jen "úřední osoby") a orgány územních samosprávných celků. Přitom podle § 5 zos stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

III. Porušení práv žalobce

[11] Žalobce uplatňuje nárok na náhradu škody, která mu vznikla v souvislosti s rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 8 o zastavení řízení, resp. v souvislosti s nesprávným úředním postupem Obvodního soudu pro Prahu 2, který nezahájil nové detenční řízení. Žalobce se tedy dostal do situace, kdy mu byla po dobu minimálně 82 dnů (tedy od 2. 3. 2016 do 23. 5. 2016) odepřena ochrana před svévolným zásahem do práva na osobní svobodu a tělesnou a duševní integritu, případně jiných práv, ze strany soudů.

a) K významu detenčního řízení

[12] Detence ve zdravotnickém zařízení je zbavením osobní svobody ve smyslu článku 8 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“), článku 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“) a článku 14 Úmluvy OSN pro práva osob se zdravotním postižením (dále jen „CRPD“). Osobní svoboda je jedním z nejdůležitějších hodnot v demokratické společnosti, proto jí všechny tyto lidskoprávní instrumenty přiřkládají mimořádný význam. Nikdo nemůže být zbaven osobní svobody, s výjimkou případů taxativně vyjmenovaných zákonem, při naplnění zákonných podmínek (srov. čl. 8 odst. 2 LZPS, čl. 5 odst. 1 písm. e) EÚLP).

[13] Jednou z nejdůležitějších podmínek je dodržení postupu předepsaného zákonem. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva, termín „v souladu s řízením stanoveným zákonem“ odkazuje jak na postup dle domácího právního řádu, tak i na to, že samotné toto řízení musí být v souladu s ustanoveními Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Přitom nejdůležitějším kritériem je, že toto řízení, resp. rozhodování v něm nemůže být arbitrární.¹

[14] V případě, že je člověk umístěn ve zdravotnickém zařízení bez svého souhlasu, dostává se do faktické moci tohoto zdravotnického zařízení, musí se podrobit jeho režimu, je kromě osobní svobody zasaženo do množství jeho dalších práv, zejména do práva na soukromí, práva na majetek a práva rozhodovat o svém zdraví, resp. práva na tělesnou a duševní integritu. Soud jako nezávislý orgán poskytující jedinou ochranu před arbitrární detencí pak musí postupovat efektivně a s co nejvyšším důrazem na zachování základních práv pacienta. Proto detenční řízení patří mezi tzv. nesporná řízení, kdy soud má povinnost činit úkony pro ochranu člověka i bez návrhu, včetně možnosti provádět vlastní šetření skutečné situace člověka.

b) K pochybení soudů v případě žalobce

[15] Žalobce se domnívá, že Obvodní soud pro Prahu 8 a Obvodní soud pro Prahu 2 zasáhly do jeho práva na osobní svobodu a práva na spravedlivé řízení tím, že mu neposkytly ochranu dle zákona o zvláštních řízeních soudních a dostaly ho do situace, kdy byl držen ve zdravotnickém zařízení bez svého souhlasu a bez rozhodnutí soudu.

[16] Podle názoru žalobce měl Obvodní soud pro Prahu 8 pokračovat v detenčním řízení, nebo alespoň zaslat informaci o zastavení řízení psychiatrické klinice a Obvodnímu soudu pro Prahu 2. Případně měl Obvodní soud pro Prahu 2 zahájit nové detenční řízení. Oba soudy tedy měly

¹ Viz rozsudek ESLP *Winterwerp proti Nizozemí*, ze dne 24 října 1979, stížnost č. 6301/73, odst. 39.

dostatek pravomocí, aby ochranu práv žalobce zajistily, naopak, jejich liknavost způsobila, že byl nezákonně zbaven osobní svobody po dobu až 82 dnů.

IV. Žádost o náhradu škody

[17] Podle článku 36 odst. 3 LZPS má každý právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. Dále podle § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem.

[18] Jak bylo popsáno výše, postupem Obvodního soudu pro Prahu 2 a Obvodního soudu pro Prahu 8 bylo zasaženo do práva žalobce na osobní svobodu a do dalších jeho práv.

[19] Česká právní úprava ani judikatura neobsahují vodítko pro určení rozsahu náhrady imateriální újmy v případě nezákonného držení v ústavu zdravotní péče. Jelikož byl žalobce vystaven obdobnému zásahu, k jakému dochází při nezákonné vazbě, tedy zejména ke zbavení osobní svobody, lze analogicky použít judikaturu týkající se právě nezákonné vazby. Výše náhrady škody za imateriální újmu je pak Nejvyšším soudem stanovena v rozmezí 500,- Kč až 1.500,- Kč za jeden den trvání vazby.² Jelikož byl žalobce kromě zbavení osobní svobody také podroben léčbě psychofarmaky proti své vůli a vzhledem ke specifické situaci žalobce jako člena zvláště ohrožené skupiny lidí s duševním onemocněním, žalobce navrhuje, aby výše odškodnění byla na horní hranici, čili 1.500,- Kč za den.

Žalobce tedy požaduje zaplacení částky 123.000 Kč jako přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

zastoupen Zuzanou Candigliota, advokátkou

² Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010